

Povzetek predstavitev ekološkega kmetijstva za projekt tradicionalni slovenski zajtrk

KAJ JE EKOLOŠKO KMETOVANJE?

Ekološko kmetijstvo je kmetijski sistem, ki si prizadeva, porabnike, preskrbuje s svežimi, z okusnimi in s pristnimi živili, ob tem pa spoštuje sisteme naravnih življenjskih ciklov. To dosega tako, da se opira na vrsto ciljev in načel ter na skupne prakse. Te so naravnane tako, da je človeški vpliv na okolje čim manjši, ob tem pa zagotavljajo, da kmetijski sistem deluje čim bolj naravno.

Ekološko kmetovanje je način kmetovanja ki si prizadeva za:

1. vzpostavitev sistema trajnostnega upravljanja v kmetijstvu ki:
  - upošteva naravne sisteme in kroženje snovi ter ohranja in izboljšuje zdravje tal, vode, rastlin in živali ter ravnotežje med njimi
  - prispeva k visoki stopnji biološke raznovrstnosti
  - odgovorno uporablja energijo in naravne vire, kot so voda, prst, organska snov in zrak
  - spoštuje visoko stopnjo standardov dobrega počutja domačih živali in posebej upošteva potrebe značilne za posamezno vrsto.
2. pridelavo in predelavo izdelkov visoke kakovosti
3. pridelavo in izdelavo širokega izbora živil in drugih kmetijskih pridelkov, ki se odziva na zahteve potrošnikov po izdelkih izdelanih na način, ki ne škoduje okolju, človeškemu zdravju, zdravju rastlin in živali ter skupni blaginji.

Mednarodna zveza ekoloških gibanj IFOAM je 2005 predstavila 4 principe ekološkega kmetijstva:

PRINCIP ZDRAVJA

Ekološko kmetijstvo mora ohranjati in izboljševati zdravje tal, rastlin, človeka in planeta kot nedeljive celote.

PRINCIP EKOLOGIJE

Ekološko kmetijstvo mora temeljiti na živih ekoloških sistemih in kroženjih, z njimi delati, jih posnemati in ohranjati.

PRINCIP POŠTENOSTI

Ekološko kmetijstvo mora graditi na odnosih, ki zagotavljajo poštenost povezano s skupnim okoljem in življenjskimi priložnostmi.

PRINCIP PREVIDNOSTI

Ekološko kmetijstvo mora biti vodeno s previdnostjo in odgovornostjo zato, da zavaruje zdravje in dobro počutje sedanjih in bodočih generacij in okolja.

Značilne prakse ekološkega kmetijstva so:

- široko kolobarjenje kot pogoj za učinkovito rabo krajevnih virov;
- zelo stroge omejitve glede rabe pesticidov in sintetičnih gnojil, antibiotikov v živinoreji, živilskih dodatkov, pomožnih tehnoloških sredstev in drugih snovi;
- popolna prepoved rabe gensko spremenjenih organizmov;

- izkoriščanje prednosti lokalnih virov, denimo hlevskega gnoja za gnojilo ali na kmetiji pridelane krme,
- izbira vrst rastlin in pasem živali, ki so odporne proti boleznim in prilagojene na krajevne razmere;
- reja živali v sistemih proste reje, na prostem in na osnovi ekološke krme;
- uporaba rejskih praks, ki ustrezajo potrebam različnih vrst živali.

ALI JE TRADICIONALNO KMETOVANJE TUDI EKOLOŠKO?

Tradicionalno kmetovanje z upoštevanjem kroženja snovi na kmetiji, kolobarjenjem, brez uporabe mineralnih gnojil in pesticidov, izhaja iz poznavanja narave kulturnih rastlin in živali. Ima mnoge poteze ekološkega kmetijstva, vendar ga ne moremo istovetiti z ekološkim ali biološkim kmetovanjem. Pri tradicionalnem kmetovanju gre pri zagotavljanju kakovosti za zaupanje kupca pridelovalcu pri katerem kupuje. Ekološko kmetovanje s pomočjo nadzora stroke zagotavlja neoporečno kakovost pridelkov in izdelkov.

NA KAJ MORAMO BITI POZORNI:

Za vsak pridelek oziroma živilo, ki se prodaja z označbo »ekološko«, mora biti s strani pooblaščenih kontrolnih organizacij izdan ustrezen certifikat. V nasprotnem primeru gre za zavajanje porabnikov in kršitev predpisov. Certifikat kontrolna organizacija izda na podlagi natančnega pregleda vsako leto. Vsako pakirano ekološko živilo mora biti označeno z evropskim znakom za ekološko kmetijstvo in šifro kontrolne organizacije. Lahko je označeno slovenskim znakom in morebitnim privatnim ali trgovskim znakom.

ZNAKI, KI ZAGOTAVLJAJO KAKOVOST:

Evropski:

Slovenski:

Biodar: označba Združenja ekoloških kmetov Slovenije

Demeter: znak za živila iz biološko dinamičnega kmetovanja

ZAKAJ BI KUPOVALI EKOLOŠKO?

Ekološko kmetijstvo je del širše preskrbovalne verige, ki vključuje predelavo živil, distribucijo in maloprodajo ter na koncu porabnike. Vsak člen v tej verigi igra pomembno vlogo pri zagotavljanju koristi ekološke pridelave hrane. Te povezujemo s področji, kot so varstvo okolja, dobro počutje živali, zagotovila za potrošnike, zdravje in trajnostno gospodarjenje.

Povezave:

- Evropska promocija ekološkega kmetijstva: www.ec.europa.eu/agriculture/organic/home-sl
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: www.mkgp.gov.si/
- Združenje ekoloških kmetov Slovenije: www.zveza-ekokmet.si
- Kmetijsko gozdarske zbornica Slovenije: www.kgzs.si